

II

(Aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

EUROOPA PARLAMENT JA NÕUKOGU

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU SOOVITUS,

18. detsember 2006,

**hariduse ja koolitusega seotud riikidevahelise liikuvuse kohta ühenduse piires: Liikuvust käsitlev
Euroopa kvaliteediharta**

(2006/961/EÜ)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 149 lõiget 4 ja artikli 150 lõiget 4,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust, ⁽²⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Haridus- ja koolitusalaalne liikuvus on isikute liikumisvabaduse lahutamatu osa (asutamislepingus kaitstav põhivabadus) ning üks Euroopa Liidu meetmete põhiline eesmärk hariduse ja koolituse valdkonnas, mis põhineb nii ühistel väärtustel kui ka mitmekesisuse austamisel. See on oluline vahend tõelise Euroopa ruumi loomiseks elukestva õppe valdkonnas, tööhõive soodustamiseks ja vaesuse vähendamiseks ning Euroopa kodanikuaktiivsuse edendamiseks.
- (2) Liikuvus lähendab kodanikke üksteisele ja parandab vastastikust mõistmist. Liikuvus edendab solidaarsust, ideede vahetust ja Euroopa sisuks olevate eri kultuuride paremat tundmist; seega edendab liikuvus majanduslikku, sotsiaalset ja piirkondlikku ühtekuuluvust.

⁽¹⁾ ELT C 88, 11.4.2006, lk 20.

⁽²⁾ ELT C 206, 29.8.2006, lk 40.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 26. septembri 2006. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus.

- (3) Liikuvuse ja vahetuste tõhustamine Euroopa haridus- ja koolitusvaldkonnas ning sündmused nagu 2006. aastal korraldatav Euroopa töötajate liikuvuse aasta, etendavad kandvat osa Lissaboni eesmärgi saavutamisel muuta Euroopa 2010. aastaks kõige innovatiivsemaks ja konkurentsivõimelisemaks teadmispõhiseks majanduseks.
- (4) Paremate raamtingimuste loomine hariduse ja koolitusega seotud liikuvuseks Euroopa Liidus aitab saavutada teadmispõhist majandust, mis on keskne töökohtade loomise, säästva arengu ning teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks liikmesriikides.
- (5) Euroopa haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteedi ja tulemuslikkuse parandamiseks on vajalik kõigi sidusrühmade, sealhulgas avaliku sektori suurem toetus liikuvusele ELis.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuli 2001. aasta soovitus 2001/613/EÜ õpilaste, koolitust saavate isikute, vabatahtlike, õpetajate ja koolitajate liikuvuse kohta ühenduse piires, ⁽⁴⁾ oli esimene soovitus, mis võeti vastu liikuvust soodustava ühenduse meetme hõlbustamiseks.
- (7) Nimetatud soovituse punkti III a kohaselt moodustatud ekspertrühma töös ja esimeses järeelmeetmete aruandes tuuakse esile nii liikmesriikide kui ka Euroopa tasandil saavutatud edusammud hariduse ja koolitusega seotud liikuvuse osas, kuid rõhutatakse ka vajadust keskenduda

⁽⁴⁾ EÜT L 215, 9.8.2001, lk 30.

- mitte ainult liikuvuse kvantitatiivsele suurendamisele, vaid selle kvaliteedi parandamisele.
- (8) Eesmärgi poole saab püüelda, võttes muu hulgas soovitusel kujul vastu liikuvust käsitleva kvaliteediharta, kus sätestatakse valdkonna põhimõtted, mille rakendamine on vabatahtlik.
- (9) Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta (edaspidi "harta") peaks arvestama ka puuetega inimeste ja ebavõrdses olukorras olevate rühmade erivajadusi.
- (10) Harta peaks aitama suurendada koolituselaseid vahetusi, hõlbustada hariduse või koolituse õppeperioodide tunnustamist ning diplomite ja kvalifikatsioonide tunnustamist ning tekitada vastastikust usaldust, et parandada ja tugevdada koostööd liikuvusega tegelevate asjakohaste ametiasutuste, organisatsioonide ja sidusrühmade vahel. Tähelepanu tuleks pöörata laenude, stipendiumide ja sotsiaalkindlustushüvitiste ülekantavusele.
- (11) Harta on mõeldud täiendada, kuid mitte asendada Erasmuse Üliõpilashartaga kirjeldatud erisätteid.
- (12) Päritolu- ja vastuvõtivate riikide liikuvusega seotud asutused, organisatsioonid ja teised sidusrühmad peaksid kõikidele õppuritele ja koolitavatele tegema võimalikul kiiresti kättesaadavaks nende omakeelse harta, mida tuleks käsitleda lähteraamistikuna.
- (13) Liikuvusest saadav kasu sõltub paljuski praktilisest korraldusest: teabest, ettevalmistusest, toetusest ning nende kogemuste ja kvalifikatsioonide tunnustamisest, mis osalejad on õppe- ja koolitusajal omandanud. Liikuvusega seotud inimesed ja organisatsioonid saavad oluliselt liikuvuse väärtust tõsta hoolika planeerimise ja asjakohase hindamise abil.
- (14) Europass⁽¹⁾ on eriti kasulik vahend läbipaistvuse ja tunnustamise edendamiseks eesmärgiga soodustada liikuvust.
- (15) Oleks soovitav hartas kindlaks määratud põhimõtted ei hõlmaks mitte ainult liikvusperioodi, vaid ka sellele eelnevat ja järgnevat ajavahemikku.
- (16) Õppeplaan tuleks koostada eelnevalt. Samuti on vajalik osalejate üldine ettevalmistus, pöörates erilist tähelepanu keelelisele ettevalmistusele. Pädevad ametiasutused ja organisatsioonid peaksid sellega seoses abi osutama.
- (17) Kõik haldus- ja rahastamisküsimused, näiteks milline rahaline toetus on võimalik ning kes katab kulud ja kes
- katab kindlustuse vastuvõtjariigis, tuleks lahendada enne lahkumist.
- (18) Välismaal viibitud perioodi puhul saab liikuvuse kvaliteeti parandada korralduslike meetmetega, näiteks nähes ette osalejale juhendaja määramise.
- (19) Üksikasjalik ja selge kirjeldus vastuvõtvas riigis sooritatud iga kursuse ja/või koolituse sealhulgas selle kestuse kohta peaks aitama hõlbustada nende tunnustamist pärast kodumaale naasmist.
- (20) Läbipaistvus ja hea haldustava nõuavad liikuvusprogrammide iga etapi ja meetme eest vastutavate sidusrühmade selget määratlemist.
- (21) Liikuvuse üldise kvaliteedi tagamiseks on soovitav tagada kõigile ELi kodanikele liikumisvabadus ning rakendada nii paljus kui võimalik hartas kindlaks määratud põhimõtteid ja vastavaid soovitusi igasuguse liikuvuse puhul, mille eesmärk on õppimine või ametialane areng (haridus ja koolitus, ametlik või mitteametlik õppimine, kaasa arvatud vabatahtlik töö ja projektid, lühikesed või pikad liikvusperioodid, kooli, kõrghariduse või tööga seotud õppimine, meetmed seoses elukestva õppega).
- (22) Liikuvuse olemuse ja kestvuse mitmekesisust arvestades võivad liikmesriigid harta rakendamist mugandada vastavalt olukorrale kohandades seda konkreetse situatsiooni ja programmi tarbeks. Liikmesriigid võivad teha osad punktid kohustuslikuks ning pidada teisi punkte vabatahtlikeks.
- (23) Kuna käesoleva soovitusel eesmärgi ei saa liikmesriigid piisaval määral saavutada ja need on meetme mõju ulatuse tõttu paremini saavutatavad ühenduse tasandil, siis võib ühendus võtta meetmeid vastavalt asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttele. Samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttest tulenevalt ei ületata käesolevas direktiivis seda, mis on vajalik nende eesmärkide saavutamiseks,

SOOVITAB KÄESOLEVAGA, ET LIIKMESRIIGID:

1. võtaksid vastu lisatud liikuvust käsitleva Euroopa kvaliteediharta ja edendaksid selle kasutust isikliku ja tööalase arengu vahendina;
2. teavitaksid käesoleva soovitusel rakendamisest ja igast täiendavast meetmest, mida nad võivad otsustada võtta eelkõige kvaliteetse mobiilsuse soodustamiseks oma riiklikus panuses tööprogrammile "Haridus ja koolitus 2010" alates teisest aastast pärast käesoleva soovitusel vastuvõtmist;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta otsus nr 2241/2004/EÜ kvalifikatsioonide ja pädevuste läbipaistvuse ühtse ühenduse raamistiku kohta (Europass) (ELT L 390, 31.12.2004, lk 6).

3. teeksid jätkuvalt tihedat koostööd ja koordineeriksid oma meetmeid, et kõrvaldada takistused, mis otseselt või kaudselt piiravad ELi kodanike liikuvust;
 4. tagaksid hariduse ja koolitusega seotud liikuvuseks asjakohase toetuse ja sobivad infrastruktuurid, et tõsta oma kodanike haridustaset ja koolitatust;
 5. võtaksid vajalikke meetmeid liikuvuse soodustamiseks, selle tagamiseks, et kogu asjaomane teave on kergesti mõistetav ja kõigile kättesaadav, näiteks liikuvuse sissejuhatavate suuniste või toetavate organisatsioonide nimekirja abil, ning liikumistingimuste parandamiseks.
2. jätkama koostööd liikmesriikide ja tööturu osapooltega, et vahetada kasulikku teavet ja kogemusi käesolevas soovituses esitatud meetmete rakendamise kohta;
 3. tihedas koostöös asjaomaste asutustega parandama või välja töötama hariduse ja koolitusega seotud liikuvust käsitleva statistiliste andmete kogu, mis keskendub soolisele mõõtmele;
 4. pidama käesolevat soovitust ja soovitust 2001/613/EÜ üheks tervikuks ning seetõttu lisama nõutud kahe aasta kohta käivad aruanded tööprogrammi "Haridus ja koolitus 2010" üldaruandesse.

KUTSUB KÄESOLEVAGA KOMISJONI ÜLES:

1. ergutama siseriiklikke asutusi ning teisi hariduse, koolituse ja liikuvuse valdkonnas tegutsevaid organisatsioone hartat kasutama;

Brüssel, 18. detsember 2006.

Euroopa Parlamendi nimel
president

J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja

J.-E. ENESTAM

LISA

LIIKUVUST KÄSITLEV EUROOPA KVALITEEDIHARTA

SISSEJUHATUS

Liikuvus on sidusrühmadele alati huvi pakkunud ning seda huvi on veelgi suurendanud 2000. aastal vastu võetud liikuvuse tegevuskava ⁽¹⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuli 2001. aasta soovitus 2001/613/EÜ õpilaste, koolitust saavate isikute, vabatahtlike, õpetajate ja koolitajate liikuvuse kohta ühenduse piires ⁽²⁾. Soovituse rakendusala oli väga lai, käsitledes suurt hulka tähtsaid liikuvusega seotud küsimusi, ning see oli suunatud kõigile, kes võiksid välismaal õppimisest (ametlikust ja mitteametlikust) kasu saada, kaasa arvatud õpilased, õpetajad, vabatahtlikud ja koolitust saavad inimesed. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsember 2006. aasta soovitusel 2006/961/EÜ hariduse ja koolitusega seotud riikidevahelise liikuvuse kohta ühenduse piires: Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta, ⁽³⁾ millest käesolev harta moodustab lahutamatu osa, on sama rakendusala, kuid see keskendub liikuvuse kvaliteediaspektidele, nagu on soovitanud esimese soovituse järel moodustatud ekspertrühm. See peaks aitama tagada, et osaleja saaks positiivseid kogemusi nii vastuvõtvast riigis kui ka pärast naasmist kodumaal.

Hartas pakutakse juhiseid noorte või täiskasvanute individuaalseks liikuvuseks, mis on seotud ametliku või mitteametliku õppimisega ning mis soodustab isiklikku ja tööalast arengut. Harta eesmärk on olla põhiline viitedokument, mis arvestab riikide olukorda ja austab liikmesriikide pädevust. Selle ulatust ja sisu saab kohandada vastavalt liikuvuse kestusele ja erinevate haridus, koolitus- ja noorsootegevuste ning osalejate vajaduste tarbeks. Kuigi peamiselt käsitletakse õppimisega seotud liikuvust, võivad need juhised olla kasulikud ka muude liikuvustüüpide, näiteks tööalase liikuvuse puhul.

1. Teave ja juhised

Potentsiaalsetel liikuvuse kandidaatidel peab olema kõigil tasanditel võrdne juurdepääs usaldusväärsetele teabeallikatele ja juhistele liikuvuse ja osalemise tingimuste kohta. Muu hulgas tuleks anda selget teavet liikuvust käsitleva harta iga punkti kohta, mis on seotud saatvate ja vastuvõtivate organisatsioonide rolli ja ülesannete ning eri haridus- ja koolitussüsteemidega.

2. Õppeplaan

Enne hariduse ja koolitusega seotud liikuvuses osalemist peaks koostama õppeplaani, kus arvestatakse keelelist ettevalmistust ning mis peaks saama heakskiidu kõikidelt osapooltelt, kaasa arvatud saatev ja vastuvõttev organisatsioon ning osalejad. Õppeplaan on eriti oluline pika kestvusega liikuvusperioodi puhul ning võib olla kasulik ka lühikese kestvusega liikuvusperioodi korral. Plaanis peaks olema välja toodud eesmärgid ja loodetud õppetulemused, samuti viisid, kuidas neid saavutada ja rakendada. Iga oluline õppeplaani tehtav muutus tuleks kõigi osapoolte vahel kokku leppida. Õppeplaani koostamisel tuleks meeles pidada taasintegreerumist kodumaale ja hindamist.

3. Individualiseerimine

Hariduse ja koolitusega seotud liikuvus peaks võimalikult hästi sobima isiklike õppesuundade, osaleja oskuste ja motivatsiooniga ning liikuvus peaks neid arendama või täiendama.

4. Üldine ettevalmistus

Osalejate eelnev ettevalmistus on soovitatav ning see peaks vastama konkreetsetele vajadustele. Ettevalmistus peaks vastavalt vajadusele sisaldama keelelisi, pedagoogilisi, halduslikke, õiguslikke, isiklikke ja kultuurilisi aspekte ning teavet rahaliste aspektide kohta.

⁽¹⁾ Nõukogu ja nõukogu kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 14. detsembri 2000. aasta resolutsioon liikuvuse tegevuskava kohta (EÜT C 371, 23.12.2000, lk 4).

⁽²⁾ EÜT L 215, 9.8.2001, lk 30.

⁽³⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 5

5. Keelelised aspektid

Keeleteoskus on oluline tõhusaks õppimiseks, kultuuridevaheliseks suhtlemiseks ja vastuvõtjariigi kultuuri paremaks mõistmiseks. Osalejad ning saatvad ja vastuvõtavad organisatsioonid peaksid pöörama asjakohasele keelelisele ettevalmistusele erilist tähelepanu. Liikuvuse korraldamine peaks võimalusel sisaldama järgmist:

- enne lahkumist keeluskuse hindamine ja võimalus läbida kursusi vastuvõtva riigi keeles või õpetuskeeles, kui see on erinev;
- vastuvõttas riigis keeleline tugi ja nõustamine.

6. Logistiline tugi

Osalejatele tuleks vajadusel pakkuda adekvaatset logistilist tuge. See võib sisaldada teavet ja abi reisi korraldamise, kindlustuse, elamis- ja töölubade, sotsiaalkindlustuse, valitsuse stipendiumi ja laenu päritoluriigist vastuvõtjariiki üleviimise, majutuse ning muude praktiliste aspektide kohta, kaasa arvatud teises riigis viibimisega seotud turvalisuse küsimused.

7. Juhendamine

Vastuvõttev organisatsioon (haridusasutus, noorteorganisatsioon, äriühing jne) peaks koostama plaani näiteks juhendamise kohta, et nõustada osalejat ja aidata tagada tema lõimumine vastuvõttvasse keskkonda, samuti tegutseda kontaktpunktina, kui osaleja vajab jätkuvat abi.

8. Tunnustamine

Kui õppeperiood välismaal on ametliku õppe- või koolitusprogrammi lahutamatu osa, siis peaks see olema kirjas ka õppeplaanis ning osalejatele tuleks pakkuda abi, et vastavalt vajadusele hõlbustada õppeperioodi tunnustamist ja sertifitseerimist. Õppeplaanis peaks lähetav organisatsioon kohustuma edukaid liikvuserioode tunnustama. Muud tüüpi liikuvuse, eriti mitteametliku hariduse ja koolituse puhul tuleks väljastada asjakohane dokument, et osaleja saaks oma aktiivset osalemist ja õppetulemusi usaldusväärsel moel tõendada. Sellega seoses tuleks ergutada Europassi ⁽¹⁾ kasutamist.

9. Taasloomine ja hindamine

Kui osaleja naaseb kodumaale eelkõige pärast pika kestvusega liikvuserioodi, tuleks talle anda nõu, kuidas välisriigis viibimise ajal omandatud teadmisi ja oskusi paremini ära kasutada. Pika kestvusega liikvuserioodilt naasvatele inimestele tuleks vajadusel tagada abi taasloomiseks elu-, haridus- või töökeskkonda. Osaleja peaks koos vastutava organisatsiooniga hindama saadud kogemusi, et teha kindlaks, kas õppeplaanis eesmärgid täideti.

10. Kohustused ja vastutusosalad

Kvaliteedikriteeriumidest lähtuvate vastutusosaladega peavad nõustuma lähetavad ja vastuvõtavad organisatsioonid ja osalejad. Selleks, et vastutusosalad oleks kõigile osapooltele selged, tuleks need eelistatavalt kirjalikult kinnitada.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta otsus nr 2241/2004/EÜ kvalifikatsioonide ja pädevuste läbipaistvuse ühtse ühenduse raamistiku kohta (Europass) (ELT L 390, 31.12.2004, lk 6).